

A בס"ד

Intro

Today we will Be"H learn דף קס"ד of בתרא בבא בתרא. Some of the topics we will learn about include:

The Gemara discusses several Halachos regarding erasures on documents, including:

הוא ועדיו על המחוק

A document whose text and signatures were both written on previously erased paper;

הוא על הנייר

ועדיו על המחוק

A document whose text was written on a fresh section of the paper, while its signatures were signed on a previously erased section; and

הוא על המחוק

ועדיו על הנייר

A document whose text was written on an erased section of the paper, while its signatures were written on a fresh section;

מוחק חוזר ומוחק

Whether we suspect that a document was erased a second time?

This depends on whether

אינו דומה נמחק פעם אחת

לנמחק שתי פעמים

Under what circumstances we can discern between papers erased once or twice.

B

מקושר שכתבו עדיו מתוכו

Whether a גט מקושר signed inside the document signed is valid?

אינו דומה

זמנו של זה לזמנו של זה

The different methods of dating documents;

כותבין שובר

Whether a borrower must accept a receipt, and cannot insist on receiving the document in return when he repays the debt?

לשון הרע

Several details regarding negative speech, including:

אל יספר אדם בטובתו של חברו

Not to speak excessively of someone's praises;

כולן באבק לשון הרע

Almost everyone transgresses some form of this prohibition.

A

הוא ועדיו על המחוק

הוא על הנייר
ועדיו על המחוק

הוא על המחוק
ועדיו על הנייר

מוחק חוזר ומוחק

אינו דומה נמחק פעם אחת
לנמחק שתי פעמים

B

מקושר שכתבו עדיו מתוכו

אינו דומה
זמנו של זה לזמנו של זה

כותבין שובר

לשון הרע
אל יספר אדם בטובתו של חברו
כולן באבק לשון הרע

1 So let's review...

The Gemara earlier ruled

אמר רב
שטר הבא
הוא ועדיו על המחוק
כשר

A document whose text and signatures were both written on previously erased paper is valid, since the witnesses would only sign on erased paper if the text was also written on the erased section, and so there is no way to change the document.

The Gemara explains that we are not concerned

מוחק וחוזר ומוחק
He will erase it again and write a new text, because
אינו דומה

נמוחק פעם אחת
לנמוחק שתי פעמים
A paper that is erased twice looks different from a paper erased once, and so a forgery would be discernable.

However, the Gemara asks
ליחוש דלמא

שדי דיותא אמקום עדים מעיקרא
ומחיק ליה

We should suspect that he had erased the place of the signatures twice before the witnesses signed? And as Tosfos explains

לעדים אינו ניכר
דלא דייקי

Witnesses do not discern between paper which was erased once or twice; ®

And so

כי הדר מוחיק ליה להאי
הוי ליה אידי ואידי
נמוחק שתי פעמים

When he subsequently erases and rewrites the text, the entire document will have been erased twice, and the paper will appear uniform to בית דין

1

אמר רב
שטר הבא
הוא ועדיו על המחוק
כשר

A document whose text and signatures were both written on previously erased paper - is valid,

since the witnesses would only sign on erased paper if the text was also written on the erased section, and so there is no way to change the document.

We are not concerned

מוחק וחוזר ומוחק

He will erase it again and write a new text, because

אינו דומה

נמוחק פעם אחת
לנמוחק שתי פעמים

A paper that is erased twice looks different from a paper erased once, and so a forgery would be discernable.

?

However, the Gemara asks

ליחוש דלמא

שדי דיותא אמקום עדים מעיקרא
ומחיק ליה

We should suspect that he had erased the place of the signatures twice before the witnesses signed?

And as Tosfos explains

לעדים אינו ניכר

דלא דייקי

Witnesses do not discern between paper which was erased once or twice.

And so

כי הדר מוחיק ליה להאי
הוי ליה אידי ואידי
נמוחק שתי פעמים

When he subsequently erases and rewrites the text, the entire document will have been erased twice, and the paper will appear uniform to בית דין

- 2 The Gemara answers
אין העדים חותמין על המחק
אלא אם כן נמחק בפניהם
Witnesses only sign on erased paper if it was erased in
their presence. Therefore, they will not sign if the paper
has been erased earlier.

- 2
- אין העדים חותמין על המחק
אלא אם כן נמחק בפניהם**
*Witnesses only sign on erased paper
if it was erased in their presence.
Therefore, they will not sign
if the paper has been erased earlier.*

- 3 The Gemara challenges Rav's ruling
שטר הבא
הוא ועדיו על המחק
כשר
ברייתא תא:
הוא על הנייר
ועדיו על המחק
כשר
If the text of the document is written on a fresh part of the
paper and the signatures are on an erased part, the שטר is
valid.
The Gemara asks, how can we write such a שטר to begin
with?
ניחוש דלמא
מחיק ליה וכתוב מאי דבעי
והוי ליה הוא ועדיו על המחק
We should be concerned that he will erase the text of the
document and write whatever he wants and we will accept
this document in which both the text and the signatures
are on erased paper, as per רב's ruling?

- 3
- The Gemara challenges Rav's ruling*
שטר הבא הוא ועדיו על המחק - כשר
- הוא על הנייר - ועדיו על המחק
כשר**
*If the text of the document
is written on a fresh part of the paper
and the signatures are on an erased part,
the שטר is valid.*
- ניחוש דלמא
מחיק ליה וכתוב מאי דבעי
והוי ליה הוא ועדיו על המחק**
*We should be concerned
that he will erase the text of the document
and write whatever he wants and we will accept this
document in which both the text and the signatures
are on erased paper, as per רב's ruling?*

4 The Gemara answers

דכתבי הכי

Such a document is only valid if the witnesses add the following clause:

אנחנא סהדי

חתמנא על מחקא

ושטרא כתב על ניירא

We signed on the erased part of the paper, while the text is written on the fresh part. Therefore, if he erases the text, he will invalidate the document.

The Gemara clarifies where this clause is added:

אי מלתחת

גיז ליה

אי עילאי

מחיק ליה

If they will write this under their signatures, he can simply cut off that piece of the paper, and if they write this above their signatures, he can simply erase that section as well, and the entire document will be erased paper?

Therefore, the Gemara explains

דכתבי בין סהדא לסהדא

They write this disclaimer between their signatures.

Therefore, if we find an erased area between the signatures, we will invalidate the document.

The ברייתא concludes

הוא על המחק

ועדיו על הנייר

פסול

If the document is written on the erased part of the paper, and the signatures are on the fresh part, the document is not valid.

4

דכתבי הכי

Such a document is only valid if the witnesses add the following clause:

אנחנא סהדי

חתמנא על מחקא

ושטרא כתב על ניירא

We signed on the erased part of the paper, while the text is written on the fresh part.

Therefore, if he erases the text, he will invalidate the document.

אי עילאי
מחיק ליה

If they write this above their signatures, he can simply erase that section as well, and the entire document will be erased paper?

אי מלתחת
גיז ליה

If they will write this under their signatures, he can simply cut off that piece of the paper,

Therefore, the Gemara explains

דכתבי בין סהדא לסהדא

They write this disclaimer between their signatures.

Therefore, if we find an erased area between the signatures, we will invalidate the document.

The ברייתא concludes

הוא על המחק – ועדיו על הנייר
פסול

If the document is written on the erased part of the paper, and the signatures are on the fresh part, the document is not valid.

5 The Gemara concludes

הוא על המחק
ועדיו על הנייר
פסול

If the document is written on the erased part of the paper, and the signatures are on the fresh part, the document is not valid.

The Gemara asks

נכתבו הכי

In this case, as well, we should validate the document by having the witnesses add the following clause:

אנחנו סהדי

חתמנו על ניירא

ושטרא על מחקא

We signed on the fresh part, while the document was written on the erased part. Therefore, we will know that that the text was not erased illegally?

5

The Gemara concludes

**הוא על המחק – ועדיו על הנייר
פסול**

If the document is written on the erased part of the paper, and the signatures are on the fresh part, the document is not valid.

?

נכתבו הכי

In this case, as well

we should validate the document by having the witnesses add the following clause:

**אנחנו סהדי
חתמנו על ניירא
ושטרא על מחקא**

We signed on the fresh part, while the document was written on the erased part.

Therefore, we will know that that the text was not erased illegally?

6 The Gemara answers

מוחק חוזר ומוחק
 We suspect he might have erased the text a second time,
 and it is not discernable, because
 היכא דחתימי סהדי אמחקה
 אינו דומה נמוחק פעם אחת
 לנמוחק שתי פעמים
 When the signatures are also on once-erased paper, we
 can tell by comparison whether the text is written on
 twice-erased paper, as the Gemara explained earlier.

However,
 היכא דלא חתימי סהדי אמחקה
 אלא אניירא
 לא ידיע

In this case, where the signatures are on fresh paper, we
 cannot contrast this part of the paper with the other part to
 determine if the text was erased once or twice.

Furthermore, we cannot suggest
 ליתי מגילתא אחריתי ולמחוק ולידמי
 To contrast it with another paper that is erased once,
 because
 לא דמי מחקה דהא מגילתא
 למחקה דהא מגילתא
 Every paper erases differently, and we can only contrast
 different parts of the same paper.

Furthermore, we cannot suggest
 לקבלה לחתימות ידא דסהדי בבי דינא
 ולמחוק ולידמי
 To have בית דין confirm the signatures, and then erase
 them in order to contrast that part with the other part,
 because
 אינו דומה
 נמוחק בן יומו
 לנמוחק בן שני ימים
 Paper looks different on the day it is erased than it does
 the next day.

Furthermore, we cannot suggest
 לשהיה
 Let בית דין hold the document until it ages and then
 compare them, because
 חיישינן לב"ד טועין
 We are concerned that בית דין will mistakenly compare
 them before it ages.
 =====

6

מוחק חוזר ומוחק

We suspect he might have erased the text a second time,
 and it is not discernable, because

היכא דחתימי סהדי אמחקה
 אינו דומה נמוחק פעם אחת
 לנמוחק שתי פעמים

When the signatures are also on once-erased paper,
 we can tell by comparison whether the text is written
 on twice-erased paper, as the Gemara explained earlier.

However,

היכא דלא חתימי סהדי אמחקה
 אלא אניירא
 לא ידיע

In this case, where the signatures are on fresh paper,
 we cannot contrast this part of the paper with the other part
 to determine if the text was erased once or twice.

Furthermore, we cannot suggest...

לישהיה

Let בית דין
 hold the document
 until it ages and
 then compare
 them, because
 חיישינן
 לב"ד טועין
 We are concerned
 that בית דין will
 mistakenly
 compare them
 before it ages.

לקבלה

To confirm the
 לחתימות ידא
 דסהדי בבי דינא
 ולמחוק ולידמי
 To confirm the
 signatures, and then
 erase them in order
 to contrast them,
 because
 אינו דומה
 נמוחק בן יומו
 לנמוחק בן שני ימים
 Paper looks different on
 the day it is erased than
 it does the next day.

ליתי מגילתא
 אחריתי

To contrast it with
 ולמחוק ולידמי
 another paper that is
 erased once, because
 לא דמי מחקה
 דהא מגילתא
 למחקה דהא
 מגילתא
 Every paper erases
 differently, and we
 can only contrast
 different parts of
 the same paper.

7 The Mishnah on ק"ס cites the opinion of רבי חנינא בן גמליאל: מקושר שכתבו עדין מתוכו כשר מפני שיכול לעשותו פשוט Although a גט מקושר is usually signed on the outside of the document, it is valid when signed on the inside, because it can be unfolded and used as a standard document.

However, רבי refuted this ruling:

אינו דומה זמנו של זה לזמנו של זה A גט מקושר is dated differently than a standard document, and so it cannot be unfolded and used as a פשוט גט.

The Gemara explains the difference:

In a גט פשוט, when dating the document to the year of the king's reign,

מלך שנה מונין לו שנה שנים

מונין לו שנים

We write 'year one' during the first year of the king's reign, and 'year two' during the second year of his reign.

However,

In a גט מקושר,

מלך שנה מונין לו שנים שנים

'מונין לו ג

We write 'year two' during the first year of the king's reign, and 'year three' during the second year of his reign, because

כך מנהגה של אומה זו

This was the local custom,

as the Rashbam explains

שמא לכבוד המלך היו עושין

Perhaps this was done to honor the king, as if his reign was firmly established.

The Rashbam explains

כדי לתת חומרות במקושר

משום תקנת הכהנים הקפדנים

כדי שלא יהא נוח לגרש נשותיהן

This was done to deliberately complicate and delay the writing of a גט מקושר, so that the more easily angered Kohanim would not divorce their wives impulsively.

7 The Mishnah on ק"ס cites ...

רבי חנינא בן גמליאל
מקושר שכתבו עדין מתוכו
כשר
מפני שיכול לעשותו פשוט

Although a גט מקושר is usually signed on the outside, it is valid when signed on the inside, because it can be unfolded and used as a standard document.

~~✗~~

רבי refuted this ruling:
אינו דומה זמנו של זה
לזמנו של זה

A גט מקושר is dated differently than a standard document, and so it cannot be unfolded and used as a פשוט גט.

<p>גט מקושר</p> <p>מלך שנה מונין לו שנים שנים מונין לו שלש</p> <p>We write 'year two' during the first year of the king's reign, and 'year three' during the second year of his reign, because</p> <p>כך מנהגה של אומה זו This was the local custom, as the Rashbam explains שמא לכבוד המלך היו עושין Perhaps this was done to honor the king, as if his reign was firmly established.</p>	<p>גט פשוט</p> <p>מלך שנה מונין לו שנה שנים מונין לו שנים</p> <p>We write 'year one' during the first year of the king's reign, and 'year two' during the second year of his reign.</p>
--	---

כדי לתת חומרות במקושר משום תקנת הכהנים הקפדנים כדי שלא יהא נוח לגרש נשותיהן
This was done to complicate the writing of a גט מקושר, so that the more easily angered Kohanim would not divorce their wives impulsively.

8 However, the Gemara asks that the creditor can take advantage of the date:
 זימנן דיזיף מיניה זווי במקושר
 ומיתרמי ליה זווי ביני ביני
 ופרע ליה
 Perhaps someone will borrow money with a גט מקושר, which is postdated one year, and then repay the debt within that year, and the creditor may claim
 אירכס לי שטרא
 I lost the document, and
 כתב ליה תברא
 Instead of returning the document, he will write the debtor a receipt, and
 כי מטי זמניה משוי ליה פשוט
 After the year, he will unfold the document, and claim it represents another, later debt?

The Gemara answers
 אין כותבין שובר
 holds רבי חנינא the borrower does not have to accept a receipt, and so he only repays the debt if he receives the loan document in return.

8

?

The creditor can take advantage of the date:
**זימנן דיזיף מיניה זווי במקושר
 ומיתרמי ליה זווי ביני ביני
 ופרע ליה**

Perhaps someone will borrow money with a גט מקושר, which is postdated one year, and then repay the debt within that year, and the creditor may claim
**אירכס לי שטרא
 כתב ליה תברא**

Instead of returning the document, he will write the debtor a receipt, and
כי מטי זמניה משוי ליה פשוט
After the year, he will unfold the document, and claim it represents another, later debt?

אין כותבין שובר
 holds רבי חנינא
the borrower does not have to accept a receipt, and so he only repays the debt if he receives the loan document in return.

9 The Gemara records an incident

ההוא מקושר
 דאתא לקמיה דרבי
 רבי saw a מקושר גט, and he disapproved of it; as the
 Rashbam explains;
 ברצונו לא היו עושין מקושר
 לפי שטועים בו
 He preferred that this format not be used, since it was
 prone to mistakes.

Whereupon, his son רבי שמעון told him
 לאו אנא כתבתיה
 רבי יהודה חייטא כתביה
 I did not write it, רבי יהודה חייטא wrote it. And רבי replied
 כלך מלשון הרע הזה
 Desist from speaking הרע הרע; as the Rashbam explains
 היה לך לומר
 אני לא כתבתיו
 He should only have said, "I did not write it."

9

**ההוא מקושר
 דאתא לקמיה דרבי**

רבי saw a מקושר גט, and he disapproved of it;

as the Rashbam explains;
 ברצונו לא היו עושין מקושר
 לפי שטועים בו

*He preferred that this format not be used,
 since it was prone to mistakes.*

Whereupon, his son רבי שמעון told him

**לאו אנא כתבתיה
 רבי יהודה חייטא כתביה**

I did not write it, רבי יהודה חייטא wrote it.

And רבי replied

כלך מלשון הרע הזה

Desist from speaking הרע הרע;

as the Rashbam explains

היה לך לומר
 אני לא כתבתיו

He should only have said, "I did not write it."

10 In a similar incident;
 ספר תהלים commented on a רבי
 כמה מיושר כתב זה
 What a beautiful handwriting!
 Whereupon רבי שמעון told him
 לאו אנא כתבתי
 יהודה חייטא כתביה
 I did not write it, יהודה חייטא wrote it; and רבי told him
 כלך מלשון הרע הזה
 Desist from speaking הרע הרע;
 Although this was a compliment; the Gemara explains
 לעולם אל יספר אדם בטובתו של חברו
 שמתוך טובתו בא לידי רעתו
 One should not speak excessively of someone's praises,
 because this easily leads to speaking of his faults.

A related מימרא:
 שלש עבירות
 אין אדם ניצול מהן בכל יום
 Most people transgress these three sins every day:
 הרהור עבירה, sinful thoughts;
 עיון תפלה; thinking one's prayers deserve to be answered;
 and
 אבק לשון הרע, speech with negative connotations.

A similar מימרא:
 רוב בגזל
 Most people justify ways of benefiting illicitly from
 another's money;
 מיעוט בעריות
 A minority of people are involved in illicit relationships;
 and
 הכל באבק לשון הרע
 Nearly everyone engages in speech with negative
 connotations.

10 ספר תהלים commented on a רבי:
כמה מיושר כתב זה
 What a beautiful handwriting!
 Whereupon רבי שמעון told him
לאו אנא כתבתי
יהודה חייטא כתביה
 I did not write it, יהודה חייטא wrote it;
 And רבי told him
כלך מלשון הרע הזה
 Desist from speaking הרע הרע;
 Although this was a compliment;
 the Gemara explains
לעולם אל יספר אדם בטובתו של חברו
שמתוך טובתו בא לידי רעתו
 One should not speak excessively of someone's praises,
 because this easily leads to speaking of his faults.

שלש עבירות
אין אדם ניצול מהן בכל יום
 Most people transgress these three sins every day:

3	2	1
אבק לשון הרע	עיון תפלה	הרהור עבירה
speech with negative connotations.	thinking one's prayers deserve to be answered;	sinful thoughts;

רוב בגזל
 Most people justify ways of benefiting
 illicitly from another's money;
מיעוט בעריות
 A minority of people are involved
 in illicit relationships; and
הכל באבק לשון הרע
 Nearly everyone engages in speech
 with negative connotations.